

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:9

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Dr K. Fernhout, Baarn; Drs D. J. Galle, Haarlem; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wolvega; Dr Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr J. Thijls, Zwolle; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Jan Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Drukkers-Uitgevers:
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: „Absolute éénmaligheid” II (Slot). — Oranje-Nassouw—Lippe. — Uit de Schrift: Meer dan herhaling. (Luk. 1: 17.) — Kerkelijk Leven: Naar aanleiding der artikelen van Dr Delleman. IV. De professoren ter Synode: Het „objectieve” element in de aanwijzing. De zaak-Dr K. van Dijk. Vage notities van „Om Sions wil”. „Geloof en vrijheid”. — Even Parkeeren: Blauwe paneeltjes. — Geestelijke Adviezen: Verbreken van een verlovings. III. — Pop. Wet. Schetsen: Sealtiel, de aangeboden zegelring. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Kerkelijk en onkerkelijk Nederland. II. — Vakwetenschap en Praktijk: Het sterilisatievraagstuk. V. — Brief uit Amerika: De Algemeene Synode. — Perschouw. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

„Absolute éénmaligheid”.

II. (Slot.)

Zooals we reeds opmerkten, wijst Brunner naar enkele bijbelplaatsen, die zijn meening zouden ondersteunen, of waarvan deze een interpretatie zou mogen heeten.

De aandacht valt hierbij allereerst op Romeinen 1:3. Daar wordt van den Heere Christus gezegd, dat hij „geworden is uit het zaad van David”, „ontsprongen uit het zaad van David”, „een nakomeling van David” (vert. prof. Greijdanus). Daaraan wordt dan door den apostel toegevoegd: „naar het vleesch”. Brunner concludeert dan: hier is dus sprake van den „Christus naar het vleesch”; en verleden week zagen we reeds, welke eigenaardige gedachten hij daaraan verbindt.

Maar er is geen sprake van een „Christus naar het vleesch”, doch van een „geboren worden naar het vleesch”, een „ontspruiten naar het vleesch”, een „aannemen van de menselijke natuur naar het vleesch”, d.w.z. (volgens Prof. Greijdanus): „bij het voortkomen van den Zoon Gods uit Davids zaad werd Zijn staat of toestand... bepaald... door de 'sax' (het vleesch), zoodat Hij lijden kon en moest, gedaante en heerlijkheid miste.

Hoe weinig dit te maken heeft met de tegenstelling, die Brunner maakte tusschen „Christus in” en „Christus naar het vleesch” blijkt uit het volgende. Brunner — men herinnert het zich van verleden week — beweerde: van den „Christus naar het vleesch” (die dan in vs 3 bedoeld zou zijn) kunnen reporters, kroniekschrijvers, verslaggevers etc. een beschrijving geven, waarnemingen doen; niet alzoo evenwel van den „Christus in het vleesch”. Nu staat, volgens Prof. Greijdanus (Komm. bl. 64) de uitdrukking in vs 3 („naar het vleesch”) tegenover een andere in vs 4: „naar den geest, die heiligheld werkt en meebrengt”. Die geest „kwam”, zegt vs 4, „tot regel of maatstaf te dienen van het machtsbezit en de heerlijkheidsschittering van den Zoon Gods” (Prof. Gr.) in Zijn opstanding uit de dooden. Het begrip „Zoon Gods” (of: „Godszoen”, zie hieronder) „in kracht” (vs 4) „begon te gelden met Zijne opstanding”. In dit begrip „wordt over Hem gehandeld als Middelaar, bekleed met Zijne menselijke, uit Davids zaad aangenomen, natuur. Dat ziet op Zijne machts- en heerlijkheidspositie, waartoe Hij met en na Zijne opstanding verheven werd, vgl. Philip. 2:9 v.v., en die in Hand. 2:36 met de namen „Heere en Christus” aangeduid wordt”. „Godszoen” (één woord) „in mogendheid”. Bij de opstanding uit de dooden kwam deze „geest”, „bij Hem ten volle door te blinken, en de bestaanswijze Zijner menselijke natuur te bepalen en te beheerschen, en den regel voor de grootheid Zijner macht en voor de schittering Zijner majesteit aan te geven”. (Prof. Greijdanus, op vs 4).

Zou nu Brunner in zijn interpretatie van vers

Oranje-Nassouw—Lippe.

De Nederlandsche Leeuw, — gewijd symbool van fiere kracht,
Die om geen veile tyrannie zich immer wil bekreunen —
Doet van zijn vrijgevochten brullen „Hollands Tuyn” nu dreunen,
Nu hij den trouwen stormloop speurt van 's Volks Oranje-wacht.

Wijl thans de laatste telg van 't zeer gebenedijd geslacht
Van Willem-Vader gaat op 't heerlijk huw'lijksouter steunen, —
Heel 't vrije Volk zijn luchten slaat met vaderlandsche deunen, —
Staat schrap de Leeuw, in zwaren gloor van rembrandtieke pracht:

Een machtig spel van licht is in der tijden angstig duister
Aan 's Vaders erf ontbrand; en in den ouden, gouden band
Van Néerland en Nassouw', is nieuw de Eendracht van het Land!

Het „Soli Deo Gloria!” — dat blijf' bij dezen luister
De doodsbeproefde leus: granieten rotsgrond eeuw na eeuw
Voor grootsche vrijheid en vereende pijlen van den Leeuw!

JAN DE MARÉ.

De terzinen van het sonnet zijn deels geïnspireerd door
Rembrandt's schilderij: „De Eendracht van het Land”.

DRIE gelijk hebben, dan moest men de dingen zóó construeeren:

a) in vs 3 is sprake van den Christus „naar het vleesch”; daár kunnen reporters, verslaggevers etc. aan te pas komen;

b) in vs 4 evenwel is van Christus op heel andere wijze sprake; daar treedt de „Christus naar den geest” op, en met Hem kunnen reporters, kroniekschrijvers etc. niets beginnen.

Feit is evenwel, dat ook de Christus van vs 4 voor „reporters”, „verslaggevers”, toegankelijk is geweest, de opgestane Christus. Sterker nog: Hij heeft gewild, dat ze van Hem, den Opgestane, verslag zouden doen. Hij heeft de apostelen expres daartoe aangewezen; ter wille van ons, die later leven zouden, moesten zij met Hem visch eten, gesprekken voeren, Zijn lichaam bestaen. Hij heeft de ongeloofige „reporters” weliswaar niet meer tot zich toegelaten na de opstanding. Maar de geloovigen, die Hij wel toeliet, met name de apostelen, waren toch heusche „reporters”; — men begrijpt nu wel, hoe het vreemdklinkende woord hier bedoeld is.

Rom. 1:3 bewijst dus niets voor het gevoelen van Brunner.

Evenmin geeft Rom. 9:5 hem den gewenschten steun. Onze Statenvertaling zegt daar, dat Christus uit de Israëlieten is, zooveel het vleesch aangaat. Maar ook dat zegt niets over een „Christus naar het vleesch”, doch leert alleen, dat Hij, voorzoover het vleesch betreft, d.w.z. naar Zijn menselijke natuur, uit de Israëlieten

afkomstig is. Naar Zijn Goddelijke natuur is Hij niet uit hen. Feitelijk is het voor Brunners opvatting vernietigend, dat Paulus in datzelfde Rom. 9:5 onmiddellijk op de woorden, waar Brunner den vinger bij legt, laat volgen, dat juist die „Christus boven alles staat, over alles regeert, de Allerhoogste is, dat Hij God is”. (Prof. Greijdanus). Er wordt niet gezegd: de „Christus naar het vleesch die is mensch, doch de Christus naar den Geest, die is God”. Maar er wordt ons verzekerd: „de Christus is, wat Zijn menselijke natuur betreft, uit de Israëlieten; diezelfde Christus is evenwel óók God”.

Behooren dus in beide plaatsen de woorden „naar het vleesch” niet bij „Christus”, doch bij de werkwoorden (ontspruiten, zijn), niet anders staat het met 2 Kor. 5:16: „zoo dan, wij kennen van nu aan niemand naar het vleesch; en indien wij ook Christus naar het vleesch gekend hebben, nochtans kennen wij (hem) nu niet meer (naar het vleesch).

We kunnen er niet aan denken, over deze moeilijke uitspraak, die een exegeet als Hans Windisch heel wat hoofdbrekens kost, hier uit te weiden. Het is ook niet noodig. Want „naar het vleesch” behoort weer bij het werkwoord, bij „kennen”. Brunner zelf geeft dit toe; maar omdat de zaak in de andere reeds besproken bijbelplaatsen precies zoo er voor staat, is het „beroep” daarop meteen illusoir geworden.